

Povinné ručení stále pod tlakem vysoké škodní inflace

20.11.2023 - | Česká kancelář pojistitelů

Škody v rámci povinného ručení dále významně rostou i v roce 2023. Meziročně se průměrná majetková škoda k 30. 9. 2023 navýšila o 13 %. Růst byl ovlivněn vyššími cenami práce a náhradních dílů v autoservisech a postupnou modernizací vozového parku. Na škodní inflaci měla vliv také velmi vysoká inflace v celé ekonomice. Růst zdravotních škod je dlouhodobě ovlivněn novým občanským zákoníkem a s ním spojenou pravidelná valorizací částek za odškodnění bolestného a ztížení společenského uplatnění. Podobně jako v minulém roce se dále vzdalují hodnoty průměrné škody a průměrného pojistného.

Celkové počty škod i v roce 2023 dále rostou. Oproti 232 tis. škod POV za rok 2020 a 243 tis. škod v roce 2021 nastalo v roce 2022 již 249 tis. škod. Pro letošní rok se očekává další nárůst škodných událostí řešených v rámci povinného ručení na 261 tis.

Meziročně stagnují počty škod na zdraví

Po předchozím meziročním růstu v rozsahu počtu škod na zdraví mezi roky 2021 a 2022 v rozsahu 4 % zůstává letošní odhadovaný počet 10 500 škod na zdraví na stejné úrovni jako v roce 2022. V případech škod na zdraví aktuálně přibližně 89,4 % z nich vzniká z lehkého zranění, dále 8,5 % souvisí s těžce zraněným poškozeným účastníkem dopravní nehody a u 2,1 % všech škod na zdraví se jedná o nároky spojené s usmrcením oběti dopravní nehody zahrnující např. oprávněné nároky pozůstalých a další.

Za poslední tři ročníky představují škody na zdraví spojené s těžkým zraněním a usmrcením cca 11 % až 14 % všech škod na zdraví, nicméně na celkovém závazku škod na zdraví se podílejí z 61 % až 73 %. *„Zastoupení škod s těžkým zraněním na celkových závazcích škod na zdraví postupně klesá a v roce 2023 nastává i méně případů z hlediska počtu vzniklých pojistných událostí spojených s těžkým zraněním i úmrtím, kdy do povinného ručení mají dopad pouze ta úmrtí z dopravní nehody, kdy dochází k usmrcení oběti, a nikoliv viníka dopravní nehody,“* dodává Petr Jedlička, pojistný matematik České kanceláře pojistitelů.

Pojišťovny očekávají z důvodu škodní inflace vyšší plnění

Očekávání pro celý rok 2023 již velmi výrazně překračují závazky za poslední předcovidový ročník 2019. Konkrétně pro rok 2023 se očekává celkové vyplacené plnění ve výši 16,7 mld. Kč, což hodnotu roku 2019 ve výši 14,5 mld. Kč překračuje o 2,2 mld. Kč a vůči plnění roku 2022 ve výši 14,9 mld. Kč se jedná o 1,8 mld. Kč vyšší hodnotu. Navíc závazky spojené s dlouhodobými výplatami zejména ze škod na zdraví se pro rok 2023 očekávají ve výši 2,2 mld. Kč, což opět převyšuje 2 mld. Kč za ročník 2019. Důvod navyšujících se škodních závazků spočívá zejména ve škodní inflaci.

Na další typy nároků působí také ekonomické a inflační vlivy spojené s růstem mezd ovlivňující odškodnění ztráty na výdělku, náklady na péči v rámci asistencí v domácnosti i růst nákladů na zdravotní péči. Nepřekvapí proto, že ve srovnání se situací před aplikací NOZ narostly průměrné hodnoty odškodnění o desítky procent, konkrétně:

- Odškodnění bolestného stoupl ze 42 tis. Kč na 116 tis. Kč, což představuje souhrnný nárůst o 178 %

- Jednorázové částky za kompenzaci duševní újmy pozůstalých po obětech dopravních nehod se navýšily v průměru na celé škodě (tj. pro všechny pozůstalé z jednoho úmrtí) z 940 tis. Kč téměř 1,9 mil. Kč (tj. cca o 98 %)

- Kompenzace za ztížení společenského uplatnění roste z 359 tis. Kč na cca 669 tis. Kč, což představuje nárůst o 86 %

I u nároků explicitně neovlivněných NOZ se projevil růst cen a nákladů vedoucích k těmto nárůstům

- U dlouhodobě vyplácených rentových nároků vzrostl průměrný závazek za všechny anuity v rámci jedné škody roste z 2,6 mil Kč na 3,9 mil. Kč, což představuje navýšení o 52 %

- U krátkodobějších ztrát na výdělku během pracovní neschopnosti stoupl za období platnosti NOZ průměrné odškodnění z 50,1 tis. Kč na 85 tis. Kč a jedná se tak o nárůst 69 %

- U nákladů léčení došlo k nárůstu o 34 % z 62 tis. Kč před NOZ na aktuálních 83 tis. Kč

Opravdu zřetelný meziroční růst o 11,9 % je evidován u škod na majetku v povinném ručení. *„Jedná se o další eskalaci ve srovnání se stejným obdobím roku 2022, kde se jednalo o 11% inflační nárůst. Předcházející škodní inflace u majetkových škod se pohybovala na úrovni 8 % a v předchozích letech dokonce „pouze“ kolem 6 %,“* upřesňuje Petr Jedlička.

Co stojí za škodní inflací?

Mezi hlavní důvody škodní inflace patří navyšující se ceny práce a náhradních dílů v autoservisech. Dalším důvodem je postupná modernizace vozového parku a tím i vyšší technologická i finanční náročnost prováděných oprav vozidel. *„Na škodní inflaci měla samozřejmě významný vliv také velmi vysoká inflace v celé ekonomice, obtížná dostupnost náhradních dílů, delší čekací lhůty a s tím spojené vyšší náklady na půjčení náhradního vozidla,“* popisuje důvody škodní inflace Petr Jedlička.

Jak se liší rizikovost konkrétních segmentů vozidel?

Osobní automobily (průměrná škodní frekvence dosahuje 3,3 %, což znamená, že v průměru ročně způsobí 33 škod na 1 000 vozidel)

- U 7 % všech osobních vozidel pojištěných rizikovými klienty nad 30 let (klienti, kteří v minulosti opakovaně způsobili škody nebo jim pojistné smlouvy zanikaly pro neplacení) vychází škodní frekvence na úrovni 4,1 %, tj. v průměru o čtvrtinu vyšší.

- Dále u 5 % všech vozidel dochází navíc k rizikové situaci, že vozidlo často střídá svého majitele nebo konkrétní osoba často střídá pojištěná vozidla. V této situaci vychází škodní frekvence na úrovni 4,3 % a je tak o 32 % vyšší proti průměru u všech osobních vozidel.

- U 5 % všech osobních vozidel, kam spadají leasingové společnosti, dosahuje škodní frekvence již 4,9 % (tj. cca o polovinu vyšší proti průměru).

- Ještě vyšší vychází škodní frekvence u klientů do 30 let věku, kde hodnota 5,0 % je proti obecné hodnotě 3,3 % vyšší o 51 % (mladí klienti do 30 let věku představují 4 % portfolia osobních automobilů).

- U nejvíce rizikových vozidel firemních klientů (kde je známá vysoká úroveň škod z minulosti) vychází škodní frekvence dokonce 6,7 % (tj. více než dvojnásobná proti obecné úrovni 3,3 %).

Nákladní vozidla (průměrná škodní frekvence 10,9 %, což znamená, že v průměru ročně způsobí 109 škod na 1 000 vozidel)

- U nákladních vozidel vychází jako výrazně nadprůměrně rizikové portfolio, představující 13 % všech nákladních vozidel, skupina tahačů návěsů se škodní frekvencí téměř 28 % (tj. o 144 % vyšší proti průměru u nákladních vozidel)

- u ostatních nejrizikovějších flotil dle minulé historie představujících 22 % celého portfolia nákladních automobilů vychází frekvence téměř 19 % (což je o 17 % více vůči všem nákladním vozidlům).

Stabilizace růstu pojištěných vozidel po předchozích turbulentcích

Celkový počet pojištěných vozidel všech druhů a kategorií s platnou pojistnou smlouvou POV přesáhl v 2. pololetí 2023 hodnotu 9,25 mil. Vozidel. Meziročně růst celého pojištěného portfolia dosahuje úrovně cca 2,6 %, čímž proti předchozím turbulentcím v jeho nárůstu dochází ke stabilizaci situace.

Kontakty pro média: Tomáš Pavlík, Tato e-mailová adresa je chráněna před spamboty. Pro její zobrazení musíte mít povolen Javascript., M: +420 731 151 477

<https://www.ckp.cz/tiskove-centrum/tiskove-zpravy/194-povinne-ruceni-stale-pod-tlakem-vysoke-skodni-inflace>